

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA SOCIALNE ZADEVE

Štukljeva cesta 44, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 18

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.gov.si

Pravna mreža za varstvo demokracije

pomoc@pravna-mreza.si

Številka: 123-471/2022/4

Datum: 2. 12. 2022

Zadeva: Upoštevanje celotnega regresa pri izračunih glede otroškega dodatka in znižanem plačilu vrtca (uporaba prve točke prvega odstavka 12. člena ZUJPS) - odgovor

Zveza: vaš dopis z dne 6. 7. 2022 in urgenci z dne 2. 9. 2022 in 15. 11. 2022

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: ministrstvo) ste se obrnili v zvezi z upoštevanjem regresa pri izračunih glede otroškega dodatka in morebitnem znižanem plačilu vrtca. Seznanjeni ste, da centri za socialno delo (v nadaljnjem besedilu: CSD) pri izdaji odločb, ki se nanašajo na otroški dodatek in znižano plačilo vrtca, torej pri izračunu dohodkovnega razreda posamezne družine, upoštevajo regres obeh staršev v celoti.

Pravna podlaga za izračun materialnega položaja družine je določba 12. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO in 54/22 – ZUPŠ-1; v nadaljnjem besedilu: ZUPJS). Prva točka prvega odstavka 12. člena ZUPJS določa, da se v dohodek, ki se upošteva pri upoštevanju materialnega položaja, štejejo dohodki in prejemki vseh oseb, in sicer obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine. Iz citirane določbe torej izhaja, da se v dohodek, ki se upošteva pri izračunavanju pravice iz javnih sredstev, štejejo obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine. Določba trinajste točke prvega odstavka 44. člena Zakona o dohodnini (v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) pa določa, da se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne vštevata regres za letni dopust, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Po podatkih Statističnega urada RS znaša povprečna plača v RS za prvo trimesečje v 2022 1.979,08 evra.

Iz odločb CSD, ki so vam jih posredovali upravičenci, je razvidno, da CSD-ji pri ugotavljanju materialnega položaja, upoštevajo celoten regres.

Dodajate, da ste v medijih zasledili pojasnilo ministrstva, in sicer, da je regres, tudi če ni obdavčen, še vedno obdavčljiv (<https://www.zurnal24.si/slovenija/nateg-z-regresom-in-otroskimi->

datki-356718). Iz pojasnila ministrstva izhaja, da čeprav regres presega povprečno plačo, je nad tem zneskom treba plačati prispevke in dohodnino. Dohodek je po mnenju ministrstva obdavčljiv, tudi če ni obdavčen in se upošteva kot izračunavanju pravic iz javnih sredstev v celotni višini regresa obeh staršev (ne glede na višino regresa).

Menite, da je takšen izračun materialnega položaja napačen in v nasprotju z jasno določbo prve točke prvega odstavka 12. člena ZUJPS, ki izrecno govori o obdavčljivem dohodku, ki ni oproščen plačila dohodnine. Regres je torej do višine 1.978,08 evra v celoti oproščen plačila dohodnine. Nad zneskom 1.978,08 evra pa ni oproščen plačila dohodnine, zaradi česar bi morali CSD-ji in naslovni organ, pri ugotavljanju materialnega položaja družine, upoštevati zgolj regres nad 1.978,08 evra (ker je le ta znesek obdavčljiv dohodek, ki ni oproščen plačila dohodnine).

Zanima vas, ali ministrstvo še zmeraj vztraja pri zgoraj opisani uporabi zakona. Menite, da je takšna uporaba jasnega zakona napačna. Opozarjate tudi na namen regresa. Namen regresa, torej pravice do plačanega letnega dopusta, je delavcu omogočiti, da ima delavec na voljo sredstva za oddih, sprostitev in razvedrilo v času letnega dopusta. S tem, ko se regres v celotni višini všteva v dohodek ali pri upoštevanju otroškega dodatka ali pri pravici do znižanja plačila vrtca, se sredstva, ki jih lahko starši porabijo za plačilo dopusta, sorazmerno zmanjšajo. V praksi to pomeni, da sta starša primorana del regresa nameniti za plačevanje vzgoje in izobraževanje otroka (čeprav naj bi starše v tem delu deloma razbremenil ravno otroški dodatek) ter za plačilo samega vrtca. Dodajate še, da sto opazili, da v praksi pomeni upoštevanje regresa obeh staršev v celotni višini pomembno razliko, saj vpliva na način, da so starši uvrščeni najmanj en dohodkovni razred višje, kar ima pomembne finančne posledice za celotno družino.

V zvezi z navedenim ministrstvo podaja naslednji odgovor.

ZUPJS v 1. točki prvega odstavka 12. člena določa, da se v dohodek, ki se upošteva, štejejo obdavčljivi dohodki po zakonu, ki ureja dohodnino, ki niso oproščeni plačila dohodnine.

Regres za letni dopust sodi po 2. točki prvega odstavka 37. člena Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22 in 132/22 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) med dohodke iz delovnega razmerja, ki se po 41. členu ZDoh-2 štejejo v davčno osnovo in ni izrecno naštet med dohodki, ki so oproščeni plačila dohodnine. Tako gre kljub posebni olajšavi iz 13. točke 44. člena ZDoh-2 za dohodek, ki ni oproščen plačila dohodnine in ga je po določbi 1. točke prvega odstavka 12. člena ZUPJS treba šteti v dohodek družine.

CSD-ji so posledično v skladu z veljavno zakonodajo dolžni upoštevati regres pri ugotavljanju materialnega položaja pri odločanju o pravicah iz javnih sredstev.

Ministrstvo se zaveda, da je vprašanje upoštevanja neobdavčenega regresa dvoumno. Ugotavljamo namreč, da so si odločitve Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani nasprotujoče (v nekaterih primerih je sodišče odločilo, da se neobdavčen del regresa ne upošteva kot dohodek).

Ministrstvo dodaja, da je na Vrhovnem sodišču RS v teku postopek revizije v zvezi z upoštevanjem neobdavčenega dela regresa. Ministrstvo čaka na odločitev Vrhovnega sodišča RS in bo prakso spremenilo, če bo odločitev Vrhovnega sodišča RS v nasprotju s trenutno prakso.

S spoštovanjem,

Pripravila:

Marjetka Kovšca
sekretarka

mag. Barbara Goričan
v.d. generalne direktorice

Poslati:

- naslovníku, elektronsko